

POVIJEST SPECTRUMA (17. III. 1967. – 2007.)

Dražen Zetić, bivši glavni urednik "Spectruma"



Autor članka dao je znatan doprinos prikupljanju članaka vezanih uz povijest "Spectruma" koji su objedinjeni u djelu pod nazivom „Vremena“. U duhu puta prema obilježavanju pola stoljeća ideje Spectruma objavljujemo jedan mali dio toga djela koje će, vjerujemo, svjetlo dana ugledati u jubilarnoj, pedesetoj obljetnici časopisa.

U duhu pokoncilске obnove, u jeku novih povijesnih obrata i previranja, na pozornicu društva 1967. stupa časopis „Spectrum“. U njegovoj pozadini ostaju zabilježeni tragovi generacija koje i danas neumoljivo prenose duh pokoncilске obnove na pragu 21. st. Dakle, „Spectrum“ i nakon gotovo 40 godina svjedoči istine koje već dvije tisuće godina žive i otvaraju uvijek nove horizonte za čovječanstvo trećega tisućljeća.

Klice rađanja toga skromna – ali duhom velika časopisa – već se mogu nazrijeti na jednom posve uobičajenu seminaru iz dogmatike (24. studenoga 1964.). Naime, „Spectrum“ se rađa kao ideja potaknuta mišlju dr. Ivana Goluba, s prvotnom namjerom da studenti teoloških učilišta (po riječima profesora Goluba): „...grade mostove između katedre i ambona, između škole i života, između teorije i prakse.“ Utemeljen je na principu rada i funkcioniranja Gregorijane, koja je u svojem ustrojstvu imala i odbor, što je u Spectrumovu slučaju bila Glavna skupština koja je koordinirala radom časopisa, kao i tribina, tečajeva stranoga jezika, podmirivanjem obveza, bibliotekom „Spectrum“.

Naime, „Spectrum“, kao takav spektar duginih boja, i danas hrabro kroči kroz labirinte vremena, ispunjava svoju prvotnu misiju, upravo kao i 17. ožujka 1967. kada je prvi put ugledao svjetlo dana i bio predložen široj crkvenoj i društvenoj javnosti.

Pokušavajući kronološki pratiti razvoj nastanka Spectruma, značajno je u prvomu redu istaknuti i najstariju postojeću Tribinu u Zagrebu, koja je 1991. ujedno obilježila i 25 godi-

na postojanja. U prilog tome Nedjeljko Pintarić navodi kako su zapravo bogoslovske tribine pokrenute krajem 1965. pod budnim okom dr. Josipa Turčinovića, dr. Ivana Goluba, o. Ivana Plenkovića i o. Zorislava Lajoša u suradnji sa studentima teologije. Tribine su i danas prilika studentima svih teoloških učilišta da se afirmiraju, stimuliraju, ohrabre izreći svoja mišljenja, kako o gorućim pitanjima, tako i o ostalim aspektima glede Crkve kao institucije, a i svoje stavove o svim dimenzijama društveno-gospodarskoga života.

Hvale vrijedno je spomenuti i utemeljenje Biblioteke Spectrum 1971. godine. Prve knjige u nizu biblioteke bile su djela profesora dr. Ivana Goluba, pokretača Spectruma, „Na putu po bogoslovijama Europe“ (1971.). Tada je izišao i prvi zbornik radova Bogoslovske tribine pod nazivom „Mi, Crkva i drugo“. Usto, ne treba ispustiti iz vida i pokretanje tečajeva stranih jezika (1976.), koji su pokrenuti s nakanom – kako je to 1967. Đuro Zalar (sadašnji predstojnik Katehetskoga instituta KBF-a) istaknuo: „Jezici su vrata u svijet i ne, dakako, tek u turistički nego u crkveno-teološki svijet.“ Tečaj stranih jezika danas više nije u sklopu svakodnevnoga djelovanja Spectruma.

U kontekstu izdavačke djelatnosti Spectruma 1977. godine (uz pokretanje Biltena), pored svih ostalih mnogobrojnih izdanja, svakako je značajno istaknuti i izdavanje Hrvatske kršćanske bibliografije (Bibliographia croatica christiana; dalje u tekstu HKB-a), odnosno bibliografije knjiga, brošura, muzikalija, rasprava, članaka za 1959. godinu, u kojoj su sudjelovali poznati hrvatski

teolozi poput Ivana Goluba, Nikole Hohnjeca, Petra Bašića, Jose Živkovića i, dakako, velikoga Marka Mišerde. Naime, HKB je značajna upravo po tome što je bila vrlo široka i što je u tadašnjim okolnostima bila znatno ispred vremena jer je rabila i prihvatila međunarodnu decimalnu klasifikaciju, koja tada još nije bila u korištenju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Nakon 1977. godine svakako je relevantno spomenuti i u izdanju Biblioteke Spectruma tri



Hvale vrijedno je spomenuti i utemeljenje Biblioteke Spectrum 1971. godine. Prve knjige u nizu biblioteke bile su djela profesora dr. Ivana Goluba, pokretača Spectruma, „Na putu po bogoslovijama Europe“ (1971.). Tada je izišao i prvi zbornik radova Bogoslovske tribine pod nazivom „Mi, Crkva i drugo“.

knjige Ignaca Leppa: „Psihologija prijateljstva“ (1978.), „Psihoanaliza ljubavi“ (1984.). Iste je godine izišao i drugi zbornik bogoslovskih tribina „Jeke jednog koncila“, poslije kojih je 1987. izišla i treća knjiga navedenoga autora „Higijena duše“. Zatim slijede izdanja „A bilo je tako dobro počelo“ Fanite Engliš i „Osmišljeno živjeti“ Alfreja Längla.

Nadalje, 1990. „Spectrum“ počinje s nečim novim, odnosno pokreće zbirku pjesama Igora Ikića „Miris Jordana“ (koja je ujedno bila prva u tadašnjemu novootvorenom nizu „Put jednog od nas“). Zatim je 1995. izišla i

„Punina i praznina. Preporod kršćanske mistike“ (Davida Steindla-Rasta u prijevodu Drage Bosnara) kao svojevrsna kruna „Spectrumove“ dotadašnje izdavačke djelatnosti.

Prateći tragove Hrvatske kršćanske bibliografije potrebno je navesti daljnje podvige spektrumaša koji su, nastavljajući tradiciju, izdali 1987. (povodom obljetnice utemeljenja 20. godina Spectruma) i bibliografiju kao prilog jubilarnom broju.

Povodom trideset godina Spectruma 2000. g. izdana je i bibliografija pod vodstvom dr.



Nastojeći pratiti razvoj i trendove u suvremenom svijetu, i „Spectrum“ doživljava preobrazbe, odnosno svojim zalaganjem nastoji pratiti sva relevantnija događanja vezana uz život Crkve.

Petra Bašića i dr. Vlade Košića u kojoj je bitno naglasiti i dvije novine, a to su: hrvatska poezije pod Književnošću i posebna obrada uvodnih tekstova časopisa „Spectrum“ pod nazivom Novinarstvo.

Danas, nakon četrdeset godina, „Spectrum“, brižno njegujući tradiciju, potpomognut Katoličkim bogoslovnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, a u nakladništvu Glasa Koncila izdaje zbirku poezije „Tonuća i praskozorja“ (2004.) ...

Nastojeći pratiti razvoj i trendove u suvremenom svijetu, i „Spectrum“ doživljava preobrazbe, odnosno svojim zalaganjem nastoji pratiti sva relevantnija događanja vezana uz život Crkve, ali i

ostale društvene značajnije promjene. I samo kao takav, kao budan stražar na vratima suvremenoga vremena i društva, ima priliku da odjekne, da bude unutar kolotečina društva kao svjetiljka i putokaz svim studentima teoloških učilišta, ali i šire, drugim studentima Sveučilišta u Zagrebu (ali i Splita, Rijeke, Zadra, Sarajeva, Ljubljane). Jer nadrastajući svoje okvire, „Spectrum“ uistinu može postati ta toliko željena duga, neprestano šireći duhovno-intelektualno ozračje na cijeli akademski svijet.